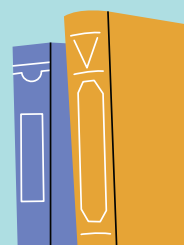

درباره کتابخانه خانگی «سارا و رکسانا» که زهرا عباسی از ۱۰ سال پیش در طبقه پایین منزلش راه اندازی کرده است

خانه‌ای برای کتاب‌ها و کودکان

میترا صدرا «از نمایشگاه کتاب تهران برگشته بودیم، دست پر. درست در روزهایی که سال تحصیلی رو به پایان بود و تابستان آرام آرام از راه می‌رسید. سارا کتاب‌ها را با شوق ورق می‌زد و با دوستانش درباره آن‌ها صحبت می‌کرد. حتی دوستانی که چندان اهل مطالعه نبودند، از شور و هیجان او انرژی گرفته بودند و مشتاق می‌شدند همان کتاب‌ها را بخوانند. دوستان سارا که هشت سال بیشتر نداشتند، از مادرانشان می‌خواستند کتاب‌ها را برایشان بخرند. اما خرید آن همه کتاب برای بسیاری از خانواده‌ها سخت بود و معمولاً به بچه‌ها می‌گفتند که این کتاب‌ها فقط در تهران پیدا می‌شود.» همین حرف‌ها زهرا عباسی، مادر سارا را به فکر فرو برد. باید راهی پیدا می‌کرد تا عطش کتاب خوانی دوستان دخترش بی‌پاسخ نماند. در آنجا ایده ایجاد «کتابخانه خانگی سارا و رکسانا» شکل گرفت؛ کتابخانه‌ای که سال ۱۳۹۴ به همت این ساکن محله ارشاد راه اندازی شد و امروز محلی برای رشد علمی، هنری و اجتماعی کودکان شده است.

۱

داستان جلد

کتابخانه‌ای متفاوت در زیرزمین خانه

محل گفت‌وگوی ما زیرزمین خانه زهرا خانم عباسی است؛ جایی که کتابخانه خانگی «سارا و رکسانا» حالا در آن، جا خوش کرده. اتاق نسبتاً بزرگی که دورتادورش قفسه و کمد چیده‌اند و کتاب‌ها را بر اساس موضوع و گروه سنی دسته‌بندی کرده‌اند. البته اینجا هیچ شباهتی به کتابخانه‌های رسمی سطح شهر ندارد. بعضی قفسه‌ها رنگی هستند و کتاب‌های کوچک و بزرگ کنار هم نشسته‌اند. در میان قفسه‌ها، دست‌سازه‌های گلی، حیوانات و حشرات تا کسیدری می‌شده، و عروسک‌های مختلف هم دیده می‌شود؛ هر کدام برگرفته از یک کتاب یا روایتی از یک داستان.

مثلاً قفسه‌ای که به «اقلیم و شناخت ایران» اختصاص دارد، پر است از عروسک‌ها و وسایل بومی استان‌ها؛ گویی کسی بخواهد با ورق زدن یک کتاب، سفری کوتاه به شهرهای مختلف ایران هم داشته باشد. در بخش زیست‌شناسی، پوست‌بردن انسان، مدل اعضا و نمونه‌هایی از طبیعت به چشم می‌خورد که مطالعه کتاب را برای کودکان جذاب‌تر می‌کند. دو میز بزرگ با چندین صندلی وسط اتاق قرار گرفته است تا دانش‌آموزانی که برای تحقیق و پژوهش به اینجا می‌آیند، راحت‌تر کتاب انتخاب کنند و کارشان را انجام دهند.

مصاحبه با کفایش باغ گلشن

نوجوان مسابقه‌ای گذاشت برای انتخاب خبرنگار افتخاری. همان ایام با خانواده به طبیعت رفته بودیم. پشت باغ گلشن، کفایش نشسته بود که پدرم با او صحبت کرد. همان جابه ذهنم رسید با او گفت‌وگو کنم و برای مسابقه بفرستم. از خاطراتش، از زلزله طبرستان، از زندگی‌اش صحبت کرد و دفتر خاطراتم که همیشه همراهم بود، پر شد. وقتی به تهران برگشتیم، متن را ویرایش کردم و برای مجله فرستادم. دو ماه بعد دیدم مطلبم چاپ شده است و کمی بعد تر، نامه انتخابم برای خبرنگار افتخاری رسید. به کلاس‌های ماهیانه می‌رفتم و همان حال و هوا تا پایان دبیرستان در زندگی من ماند.

زهرا در همان سال هادر مجتمع‌های مسکونی زندگی می‌کرد؛ محیطی پر از بچه‌های هم‌سن و سال، و مادرش به صورت غیررسمی کتاب‌ها را دست به دست می‌کرد و بین بچه‌ها می‌چرخاند. همین تجربه بعداً الهام بخش او برای ایجاد کتابخانه خانگی شد. او ادامه می‌دهد: آن زمان مجلات خوبی هم چاپ می‌شد؛ مثل کیهان بچه‌ها و سروش نوجوان. در مسابقات مقاله نویسی و داستان نویسی شرکت می‌کردم.

خاطره‌ای قدیمی را با لبخند تعریف می‌کند: دوازده سالم بود و مجله سروش

زهرا عباسی ۴۷ سال پیش در تهران به دنیا آمد و عشق به کتاب از همان کودکی در خانه‌اش شکل گرفته است. پدر و مادرش هر دو اهل مطالعه بودند و کتاب، بخش ثابت سبک فرهنگی خانواده بود؛ حتی در سال‌های سخت جنگ تحصیلی، او می‌گفت: در خانه ما کتاب ارزش داشت. یادم است هر سال اوایل تابستان مادرم ما را برای خرید کتاب به بازار می‌برد. معمولاً با دو ساک پر از کتاب به خانه برمی‌گشتیم. خریدهای اصلی ما از انتشارات امیرکبیر و کانون پرورش فکری کودک و نوجوان بود.

علاقه‌مندی به داستان، باسروش نوجوان

به گفته او، نویسندگان و چهره‌هایی مانند فریدون عمو زاده خلیلی و قیصر امین‌پور در سروش نوجوان، تأثیر عمیقی بر نگاه او به ادبیات کودک گذاشتند و علاقه‌اش را از حوزه علمی به داستان خوانی هم گسترش دادند. رشته تحصیلی‌اش در دوران دبیرستان ریاضی فیزیک بود و بعداً در دانشگاه صنعتی اصفهان مهندسی صنایع غذایی خواند. او می‌گوید: پایه ریاضی خیلی در فهم کتاب‌های فلسفی کمک کرده است. در دانشگاه با نشریات دانشجویی همکاری می‌کردم. داستان می‌نوشتم و در جشنواره‌های قصه و شعر هم حضور داشتم.

زهرا خانم پس از فارغ‌التحصیلی، ازدواج کرد و به مشهد آمد. در مرکز تحقیقاتی صنایع و علوم غذایی مشغول شد و به عنوان کارشناس آموزش، تحقیق و توسعه و سپس مسئول روابط عمومی فعالیت داشت.

